

Rezervatia Naturala CHEILE ȘUGĂULUI - MUNTICELU

Custode CLUBUL MONTAN ROMÂN

Sediul Custode: Cabana ECOLOG, Sugau, com. Bicz Chei, jud. Neamț
Tel. 0233-256.888, e-mail: ecolog@mountain.ro
Sediul central CMR: Str. Stefan cel Mare 31, 610101 Piatra Neamț
Tel./Fax 0233-222.222, Tel. 0744-913.941, e-mail: office@mountain.ro

Nr.313/30.03.2006
Catre, APM NEAMT

RAPORT ANUAL

AGENTIA DE PROTECTIE
A MEDIULUI - NEAMT

INTRARE NR. 9017
IESIRE NR. 2006

ANUL LUNA ZIUA

2005

CUPRINS

1. Probleme Administrative in exercitarea custodiei
2. Starea de Conservare a Patrimoniului Natural
  - 2.1. Habitate Naturale
  - 2.2. Biodiversitatea
  - 2.3. Obiective Geologice si Geomorfologice
  - 2.4. Pestera Munticelu
3. Activitatea de Conservare si Protectie
  - 3.1. Activitatea de Cercetare in teren
  - 3.2. Fisa Standard NATURA 2000
  - 3.3. Activitatea de Monitorizare, Paza si Protectie
  - 3.4. Activitati de ecologizare – igienizare
4. Amenajari in teren
5. Educatie ecologica, Participare publica, Marketing
6. Dificultati, Amenintari si Pericole
  - 6.1. Principalele Dificultati
  - 6.2. Principalele Amenintari si Pericole in perioada 2005-2007
7. Infrastructura, Dotari, Baza Tehnico – Materiala
  - 7.1. Sediul Administrativ de la cabana 'Ecolog'
  - 7.2. Baza tehnico – materiala
  - 7.3. Mijloace de transport
8. Buget de Venituri si Cheltuieli - 2005
9. Plan de Actiune - 2006

RAPORT ANUAL

2005

1. PROBLEME ADMINISTRATIVE IN EXERCITAREA CUSTODIEI

- 1.1. Lipsa de dialog si interes fata de problemele rezervatiei a Comisiei pentru Monumentele Naturii din cadrul Academiei Romane.
- 1.2. Lipsa de dialog si implicare cooperanta si atitudinea duplicitara a administratiei PN Bicz. Neincheierea unui protocol de colaborare cu partea harghiteana pentru sectorul administrat in comun (Cheile Sugaului propriu-zise).
- 1.3. Interesul redus al administratiei locale fata de problematica ariilor protejate.
- 1.4. Cooperare insuficienta cu autoritatile locale.
- 1.5. Nedefinitivarea –pina in acest moment- a planului de management dar realizarea Regulamentului ariei protejate, document prezentat spre dezbatere institutiilor interesate.
- 1.6. Neeliberarea –pina in acest moment- a legitimațiilor de custodie.

2. STAREA DE CONSERVARE A PATRIMONIULUI NATURAL

2.1. Habitate naturale.

Pe parcursul anului 2005 toate habitatele naturale din perimetrul rezervatiei au avut o evolutie pozitiva, cu influenta antropica minima, cu exceptia molidisului din zona inalta (creasta Munticelu) partial supus taierilor ilegale, exact pe limita si in vecinatatea rezervatiei. S-au semnalat taieri in lunile ianuarie-februarie 2005, de intensitate scazuta in comparatie cu anii anteriori. Punctele afectate de taieri ilegale: versantul Sud-Estic (spre Gherman-Bicz Chei), versantul Estic si Nord-Estic (spre Tepeseni), versantul Vestic (spre piriul Sugau).

Habitatul prioritar al izvoarelor petrifiante (*7220) s-a refacut dupa interventiile distructive (derocari, dinamitari, distrugerea ecosistemului prin imprastierea materialului stincos rezultat) din anul 2002 ale firmei Total Mihoc prod srl Tamaseni si sistarea lucrarilor de interventie ('curatare') antropica ale societatii respective. Populatia de briofite este refacuta in cea mai mare parte.

Habitatul din interiorul pesterii Izvorul Sugaului se reface mai greu, in cursul anului 2005 s-a constatat reaparitia florei de muschi si alge si reinstalarea coloniei de lilieci.

Habitatele finetelor montane de la baza abrupturilor calcaroase sunt bine conservate, nu au fost afectate de pasunat sau de turismul necontrolat; au fost favorizate de precipatiile bogate dar, partial, au fost supuse torentilor si eroziunii accelerate in

perioadele inundatiilor repetate din primavara, vara si toamna anului 2005. Torentii s-au format in locurile unde capacitatea de retentie a apei s-a diminuat in urma taierilor ilegale din anii precedenti.

Habitatele tipice pantelor si grohotisurilor calcaroase sunt in buna stare de conservare.

2.2. Biodiversitatea.

Se remarca, in general, o stare buna de conservare a speciilor de plante si animale determinate de influenta antropica extrem de redusa, turism controlat, stoparea lucrarilor firmei Total Mihoc in zona habitatului prioritar *7220 si in Cheile Sugaului propriu-zise, stoparea pasunatului si a taierilor in interiorul rezervatiei.

Cea mai mare amenintare a fost constatata asupra populatiei de capre negre, in urma vinatorilor semilegale sau ilegale din noiembrie 2003 si octombrie 2005. Din cele cca. 10 exemplare autohtone identificate in cursul anului 2005, la inceputul anului 2006 s-au putut identifica doar 7 exemplare.

Populatiile de lilieci sunt in usor regres comparativ cu anii precedenti, la fel si populatia de salamandre caracteristica zonei umede din interiorul si vecinatatea habitatului prioritar al izvoarelor petrifiante, afectate dramatic prin interventiile firmei Total Mihoc din aprilie 2002. Briofitele si algele din acest habitat au avut o evolutie pozitiva, determinata si de conditiile meteo din anul 2005, cu o medie pluviometrica mult peste media multianuala, influentind si debitele izvoarelor calcaroase.

Vegetatia saxicola caracteristica pantelor calcaroase se afla in stare favorabila de conservare. Plantele vasculare endemice si sub-endemice sunt de asemenea in stare favorabila desi a existat amenintarea pasunatului ilegal in perimetrul rezervatiei. Endemitul *Astragalus pseudopurpureus* ce are 'locus classicus' in Cheile Sugaului se afla in buna stare de conservare.

Padurile de *Pinus Sylvestris* pe substrat calcaros, taiate masiv in anii '90, sunt inca in situatie critica, la limita echilibrului, desi in 2005 nu s-au semnalat infractiuni silvice la aceasta specie.

2.3. Obiective geologice si geomorfologice.

In anul 2005 nu au avut loc agresiuni asupra mediului geologic si nici asupra formatiunilor geomorfologice si carstice. Singura amenintare asupra carstului si mediului geologic este incercarea de exploatare a apei izvoarelor calcaroase, intrerupta pe teren in 2002 dar aflata inca –din pacate- in procedura de autorizare. Riscul exploatarei acestor izvoare este dat de afectarea pina la disparitie a complexului biologic-geologic caracteristic perimetrului tufurilor calcaroase si a grotei active Izvorul Sugaului (briofite, alge, vegetatie chasmoftica, fauna de nevertebrate si lilieci, formatiuni calcitice, speleoteme, tufuri, travertin) a peisajului, reliefului carstic si martorilor de eroziune din zona Cheilor (marmite si brine

suspendate, fisuri, izbucuri, turnuri, lapiezuri, chei foarte inguste). Amintim ca in cursul interventiei brutale prin derocare a firmei Mihoc din 2002 au fost dislocati zeci de metri cubi de travertin, calcare fosilifere si speleoteme. O mare parte a rocilor derocate au fost imprastiate pe piriul Sugaului sau au fost sustrate din zona in toamna anului 2004.

Mentionam aici si caderile de pietre dislocate in mod natural din versantii calcarosi, cu precadere in zona peretilor verticali sau surplomanti. Fenomenul este favorizat de procesele de inghet-dezghet si are o amplitudine maxima in anotimpul de primavara. Trebuie totusi amintit si un alt factor favorizant, respectiv detonarile de explozivi provocate periodic in Cariera de calcar din vecinatate, in urma carora unda de soc zguduie efectiv peretii din Cheile Sugaului-Munticelu.

In Martie 2005, in versantul estic exterior al Cheilor Sugaului, in punctul Piatra Strungii – versant Estic, a avut loc o prabusire notabila, din fericire fara urmasi tragice. Cca. 6 mc de calcar, respectiv o portiune de perete aflata in surplomba si desprinsa treptat prin amplificarea unei fisuri activate de prezenta apei de origine nivala si pluviala.

2.4. Pestera Munticelu.

Nu au avut loc distrugerii suplimentare de speleoteme fata de cele cunoscute in ultimii 30 de ani. Nu s-au mai sustras resturi fosile. Am efectuat mai multe actiuni de igienizare in interiorul si exteriorul pesterii, speleotemele distruse fiind grupate in citeva puncte laterale pentru a ameliora putin aspectul de pestera devastata. Colonia de lilieci din interiorul pesterii pare in stare de conservare favorabila, dupa impactul deosebit de dur generat de vandalii care au facut foc in pestera, in mai multe rinduri, in anii precedenti.

3. ACTIVITATEA DE CONSERVARE SI PROTECTIE

3.1. Activitatea de cercetare in teren.

In cursul anului 2005, in rezervatia naturala Cheile Sugaului s-au efectuat cercetari botanice (Universitatea A.I.Cuza Iasi – Facultatea de Biologie si Gradina Botanica Iasi) si geologice (Universitatea Bucuresti – Facultatea de Geologie si Geofizica). Cercetatorii au fost sprijiniti de Custode, beneficiind de baza de teren a acestuia (cabana ‘Ecolog’). La rindul lor, specialistii biologi si geologi au furnizat informatii stiintifice administratiei rezervatiei si vor pune la dispozitie in continuare rezultatele activitatii lor, concretizate in rapoarte si studii stiintifice.

O alta echipa de biologi (botanisti si faunisti) de la Muzeul de Stiinte Naturale din Bacau, care a efectuat cercetari in afara rezervatiei, in Parcul National Cheile Bicazului-Hasmas, timp de o saptamina, s-a bucurat de gazduirea si sprijinul –gratuit- al administratiei rezervatiei.

In activitatile de cercetare au fost implicati si membri ai Clubului Montan Roman care au oferit sprijin logistic si reciproc au fost instruiti si au beneficiat de recomandari si fundamentari stiintifice pentru managementul activitatii de conservare si protectie.

In vara 2005 s-au efectuat noi masuratori GPS, s-a definitivat harta topografica 1:25.000 e perimetrului rezervatiei si au fost masurate mai multe puncte caracteristice. Harta este disponibila in format JPEG Image (2480 x 3508) si psd Image (33,9 MB). Primele cartari GPS ale perimetrului rezervatiei au fost realizate in 2004 de o echipa a ministerului mediului.

Studii stiintifice realizate in anul 2005:

- *UNIVERSITATEA BUCURESTI: "Inventarierea siturilor geologice din zona Cheile Bicazului -Hasmas si Parcul Natural Bucegi. Raport de etapa(2005)",* Autori: Toma Barus, Marin Seclaman, Eugen Gradinaru, Victor Barbu, Marian Constantin. Arhiva Colectiv. GZCPM. Include date referitoare la Situl Izvoarelor petrifiante cu formare de tufuri calcaroase din Cheile Sugaului;
- *UNIVERSITATEA A.I.CUZA IASI: „Field Report - Flora din Parcul National Cheile Bicazului – Hasmas si din Rezervatia Naturala Munticelu-Cheile Sugaului, jud. Neamt, Grant no. 44/MEC”,* Autori: Sirbu I., Oprea Ad., Stefan N. Cuprinde date de teren bogate si interesante referitoare la flora rezervatiei Sugau-Munticelu; Studiul complet al plantelor vasculare din Hasmas, inclusiv din rezervatia Sugau-Munticelu si cu observatii asupra habitatului prioritar al izvoarelor petrifiante, a fost finalizat si postat pe site public (MEC) in Martie 2006;
- *ASOCIATIA DENDRO-ORNAMENTALA si GRADINA BOTANICA 'Anastasiu Fatu IASI: "Specii de plante vasculare amenintate din Moldova" (2005),* Autori: Sirbu I., Oprea Ad., Lupu I. Cuprinde si date referitoare la flora din Munticelu;
- *UNIVERSITATEA BABES-BOLYAI –CLUJ NAPOCA, SESIUNE DE COMUNICARI STIINTIFICE CU PARTICIPARE INTERNATIONALA: "Necesitatea unei protectii speciale a habitatului izvoarelor petrifiante cu formare de travertin din rezervatia naturala Cheile Sugaului, jud. Neamt",* Autori: Toma Barus, C. Lacatusu. Urmeaza a fi publicat in 2006 (UBB Cluj).

3.2. Fisa Standard NATURA 2000.

In vara anului 2005 echipa Clubului Montan Roman a lucrat la crearea bazei de date sintetice pentru completarea formularului tip denumit 'Fisa Standard NATURA 2000', primit de la APM Neamt. S-au efectuat atit activitati de documentare la biblioteci si institutii de cercetare si universitare din Iasi, Bucuresti si Piatra Neamt, cit si activitati de teren pentru identificarea habitatelor naturale si a speciilor cuprinse in Directiva Habitate si Directiva Pasari. In final, toate elementele au condus la propunerea si, de fapt, necesitatea desemnarii rezervatiei ca Sit de Importanta Comunitara. Au fost identificate 6 tipuri de habitate naturale dintre care 2 de interes conservativ prioritar si mai multe specii de animale si plante de interes comunitar, listate in directivele UE si in legea 462/2001.

Necesitatea protectiei acestor habitate si specii impune declararea –conform procedurilor legale- a ariilor speciale de conservare.

Habitatelor naturale identificate cf. Directivei Habitatare/UE in Fisa Standard NATURA 2000:

- 5130 -Formatiuni cu *Juniperus communis* in zone sau pajisti calcaroase
- 6520 -Finete Montane
- 7220*-Izvoare Petrifiante cu formare de tufuri calcaroase / travertin (*Cratoneurion*)*
- 8210 -Pante stincoase cu vegetatie chasmofitica
- 8240*-Grohotis si lespezi calcaroase
- 8310 -Grote neexploatate turistic
- 91Q0 -Paduri west-carpaticice de *Pinus Sylvestris* pe substrat calcaros

De remarcat varietatea si frecventa speciilor de animale si plante pe o suprafata relativ restrinsa. Numarul speciilor de plante vasculare (cca. 600), inclusiv cel al endemitelor si subendemitelor, raportat la suprafata sitului, confera Rezervatiei Naturale Cheile Sugaului o pozitie de unicat in Romania, un adevarat muzeu in aer liber.

Cu ocazia completarii Fisei Standard NATURA 2000 s-a constatat si insuficienta informatiilor referitoare la plantele inferioare, nevertebrate si partial la pasari si s-a concluzionat necesitatea unor studii sistematice in acest sens. De asemenea, in privinta habitatelor, este necesar un studiu aprofundat, multidisciplinar, al sitului izvoarelor petrifiante (H.*7220), habitat natural prioritar in Europa dar insuficient cercetat, recunoscut si apreciat in Romania.

Prezenta habitatelor naturale incluse in Fisa Standard 2000 a fost confirmata, in urma investigatiilor din teren, de cercetatori si specialisti prestigiosi de la Universitatea A.I.Cuza din Iasi (Facultatea de Geografie si Geologie, Facultatea de Biologie, Gradina Botanica Iasi) si Universitatea din Bucuresti (Facultatea de Geologie si Geofizica).

3.3. Activitatea de monitorizare, paza si protectie.

Custodele ariei protejate beneficiaza de o baza de teren proprie, investitie de mediu a Clubului Montan Roman Piatra Neamt, situata aproape de DN 12-c (200m) in zona administrativa a rezervatiei, linga poteca de acces in valea Sugaului si la cca. 3km de limita nordica a rezervatiei, intr-o pozitie ideala pentru supravegherea cu precadere a flancului Sudic si Westic al Munticelului, respectiv a zonei de intrare in rezervatie, a Jgheabului cu Luci si a potecilor de acces spre peștera Munticelu si spre intrarea amonte in Cheile Sugaului si in perimetrul habitatului natural al izvoarelor petrifiante cu formare de tufuri si travertin.

Crearea acestei infrastructuri a dus la efecte pozitive atat asupra activitatii de supraveghere, identificare si alarmare dar a avut o influenta benefica si pentru prevenirea

infractiunilor de mediu. Stoparea taierilor lemnoase si a infractiunilor silvice in general in zona Jgheabului cu Luci si a versantului Sud-Westic al Munticelului sunt cea mai buna dovada in acest sens.

Exista insa si puncte mai slab monitorizate, cum ar fi extremitatea Nordica a rezervatiei si versantul Estic, unde s-au restrins si localizat si cele mai multe infractiuni silvice. In aceste zone au loc patrulari saptaminale, iar in zona de Sud, a intrarii in rezervatie, se asigura supraveghere zilnica prin asigurarea permanentei la sediul administrativ.

Cazurile de incalcare a legislatiei specifice si a Regulamentului rezervatiei sunt semnalate printr-un 'Raport de Urgenta', un formular tip completat in functie de natura evenimentului inregistrat.

3.4. Activitati de ecologizare - igienizare.

In anul 2005 au fost organizate mai multe actiuni de igienizare (colectare deseuri si transportul acestora in saci de plastic in afara rezervatiei) in care au fost angrenati membri CMR, alpinisti, drumeti, copii, elevi, studenti, localnici. Doua actiuni de igienizare au vizat Pestera Munticelu. O actiune de igienizare vizind intrarea si iesirea (aval) din Cheile Sugaului a fost executata cu sprijinul Primariei Bicz Chei.

In zona administrativa de la intrarea in rezervatie (extremitatea Sudica) si pe Jgheabul cu Luci (poteca de acces spre pestera Munticelu prin pestera Tunel), igienizarile se efectueaza curent, chiar zilnic in perioada de vara (de afluenta turistica).

4. AMENAJARI IN TEREN

S-a plecat de la premisa unei amenajari minimale, discrete si unitare a rezervatiei, grupate zonal in 3 sectoare cu diferite grade de amenajare (1, 2 si 3); alaturi de acestea mai exista 2 tipuri de amenajari preexistente in momentul preluarii custodiei (4 si 5).

1-zona administrativa si de intrare in rezervatie, de maxima frecventa si presiune antropica: aici sunt concentrate amenajarile, respectiv: parcare auto la DN 12-c (in curs de autorizare); poarta de intrare (in curs de finalizare, prin montarea unui panou indicator cuprinzind date generale si harta rezervatiei, telefoane utile si o serie de fotografii cu tipurile de habitate naturale si citeva specii caracteristice); 3 sectoare scurte (10m, 18m si 15m) de mina curenta traditionala (din lemn) in citeva pasaje in care s-au inregistrat dificultati de acces in anumite conditii de vreme si vizibilitate (ploi, polei, gheata, zapada adinca, ceata, intuneric) atat pentru localnici cit si pentru vizitatori de toate virstele; panouri indicatoare si de avertizare; masute cu banci pentru odihna (din lemn), citeva cosuri de gunoi (placate cu lemn), 32 de trasee de escalada de toate gradele de dificultate atat pentru avansati cit si pentru 'scoala de catarare', echipe corespunzator normelor europene de siguranta cu tehnologie si materiale omologate CE si UIAA, cabana ECOLOG-sediul administratiei si baza pentru activitati de cercetare, educatie, training, cursuri de alpinism, ecoturism si turism organizat (vezi pct. 5.1.);

2-zona Pesterii Munticelu: aici va fi montat un panou exterior, va fi schimbata usa metalica de la intrare (operatie in curs) si va fi studiata posibilitatea realizarii unui 'muzeu speologic' in interior, in incercarea de a salva un obiectiv natural si turistic in mare parte distrus dar care poate in continuare capta atentie si poate fi integrat ca element de atractie in oferta de turism controlat a rezervatiei;

3- zona salbatica: a habitatelor naturale din interiorul rezervatiei, de fapt intreg abruptul Munticelului inclusiv culoarele, jgheaburile, seile, brinele, poienile, grohotisurile, cu vegetatie chasmofitica, jnepenisuri si padurile de la poale si din versanti (Piatra Glodului, Piatra Sugaului si Jgheabul cu Luci). Aici, dorim prezervarea unui cadru natural nealterat si absenta oricaror amenajari exceptind –in caz de necesitate- realizarea unor devieri laterale ale torentilor rezultati in urma taierilor excesive, pentru micșorarea eroziunii solului si reducerea efectelor de viitura in aval. Aceste mici lucrari se vor executa discret, estetic, dupa modele aplicate in tari alpine (Austria, Elvetia). In anumiti pereti, activitatea de alpinism va fi controlata, limitata si chiar interzisa pentru a nu deranja fauna (ex. populatia de capre negre, pasari etc.) si pentru conservarea salbaticiei.

4- zona rurala traditionala: in exteriorul masivului calcaros Munticelu, reprezentata de gospodariile si micile amenajari rurale traditionale, in general cu caracter sezonier, localizate in asa numita zona tampon a rezervatiei.

5-zona industriala: din pacate exista si aceasta, deocamdata, respectiv: A) zona propriu-zisa a Cheilor Sugaului unde este inca prezenta, chiar pe peretii cheilor (!), teava metalica a vechii aductiuni de apa construita cu 50 ani in urma pentru organizarea de santier a Carierei de calcar din vecinatate si la care s-au racordat la mica intelegere citiva localnici. Aceasta lucrare hidrotehnica mutileaza in continuare peisajul si unul din obiectivele principale al rezervatiei, adica cheile propriu-zise. B) A 2-a amenajare cu caracter industrial este Depozitul de explozivi ai SC Moldocim-Heidelberg grup din versantul Estic al Pietrei Glodului, intr-o peștera in care exista si o emergenta carstica, intreaga arie fiind inchisa accesului public.

5. EDUCATIE ECOLOGICA, PARTICIPARE PUBLICA, MARKETING

Alaturi de cercetarea stiintifica, activitatile cu caracter educational sunt de importanta primordiala in Rezervatia Naturala Cheile Sugaului – Munticelu, fiind in relatie de sustinere reciproca cu necesitatile conservative.

Clubul Montan Roman organizeaza periodic actiuni de educatie montana-ecologista in care sunt implicati atat membrii proprii, cit si alti tineri, elevi, studenti, montaniarzi, speologi, alpinisti din Piatra Neamt si din tara. Acestea au avut loc atat iarna, dar mai ales in sezonul de vara, in perimetrul rezervatiei, al Parcului National Cheile Bicazului si in alte zone montane.

Mai multe actiuni comune constind in igienizari (zona pesterii Munticelu), cursuri alpinism si ecologie montana, au fost realizate impreuna cu clubul ecoturistic scolar 'Munticelu' din Zanesti, jud. Neamt si Asociatia Speologica Hades Ploiesti.

Pe data de 5 Iunie 2005, s-a celebrat 'Ziua Mondiala a Mediului' si s-a inaugurat cabana 'Ecolog', sediul administratiei, in prezenta a numerosi invitati (din partea APM Neamt, Apele Romane, Primaria Bicazu Ardelean, biserica Bicaz Chei, Universitatea A.I.Cuza Iasi, Universitatea Bucuresti, Parcul National Ceahlau, Statiunea Stejaru Piatra Neamt, Federatia Romana de Alpinism, Salvamont Gheorgheni, ONG-uri, agenti economici, mass media).

In luna Mai 2005, CMR a acordat sprijin si posibilitatea informarii in rezervatie pentru 2 tineri studenti din Austria si Germania care au realizat un studiu privind ariile protejate din Romania. Contacte internationale similare au avut loc cu ocazia vizitelor primite din partea unor alpinisti, ecologisti, geografi, botanisti, turisti din Franta, Italia, Spania, Austria (Greenpeace), Germania, Belgia, Polonia, Ungaria, Estonia, SUA, Israel.

In perioada 14-20 August 2005, CMR a organizat Tabara Internationala de Alpinism pentru Tineret, inclusa in calendarul oficial UIAA (Uniunea Internationala a Asociatiilor de Alpinism) si in Programul mondial 'Global Youth Summit' sub egida ONU.

Pentru sensibilizarea opiniei publice fata de valoarea dar si de problemele rezervatiei, CMR a desfasurat o activitate relativ bogata, cuprinzind: interviuri si articole in presa (locala si centrala: Jurnalul National, Evenimentul Zilei, Romania Libera, Academia Catavencu, Dilema, Banii Nostri, Gindul, Realitatea TV, TVR, ProTV, Radio Romania Actualitati, Radio Iasi, Radio Romania Tineret, Radio Romania Cultural, Radio EuropaFM), conferinte de presa (Bucuresti), dezbateri publice (Muzeul de Stiinte Naturale Piatra Neamt, Facultatea de Geografie- Universitatea Bucuresti), conferinte cu public (Bucuresti – Casa de Cultura a Studentilor, Orsova- Conferinta Nationala pentru Protectia Carstului), dezbateri si mese rotunde (cu tematici montane, la care s-au prezentat si imagini din rezervatie).

CMR a realizat si distribuit afise cu tematica 'Salvati Rezervatia Naturala Cheile Sugaului - Munticelu', incluzind sigla rezervatiei si deviza 'Natura inainte de toate'. Au fost realizate din fonduri proprii si distribuite gratuit 150 tricouri cu sigla rezervatiei.

Pina in prezent, am temperat tendinta de realizare a unei publicitati negative a rezervatiei pe marginea intentiilor de industrializare /comercializare a apei din habitatele sale naturale. In acelasi timp s-a evitat si promovarea unei publicitati excesive a potentialului turistic natural al ariei protejate pentru a preintimpina o presiune antropica masiva inainte de finalizarea conflictelor de mediu actuale si de definitivarea procesului de organizare a unei administrari si monitorizari eficiente.

6. DIFICULTATI, AMENINTARI SI PERICOLE

Deși s-au făcut pași importanți în această direcție, RN Cheile Sugaului nu este încă o arie protejată în adevăratul sens al cuvintului și nici în litera și spiritul legilor specifice.

6.1. Principalele dificultăți, în această fază inițială de exercitare a custodiei, sunt date de

- Caracterul nepopular evident al primelor măsuri dictate de necesitatea protecției rezervației, de impunere și respectare a statutului legal de arie protejată. Este destul de dificil de conștientizat comunitatea locală, inclusiv liderii aleși ai acesteia, ca începând de acum, această zonă se supune unor reguli, unor legi, în contextul în care atît pe plan local dar și județean sau național, autoritățile statului sunt încă nepregătite să asigure și să garanteze respectarea legilor de mediu. Mai mult decît atît, după cum am observat în ultimul timp, autoritățile au ele însele o atitudine ignorantă, pasivă sau chiar duplicitară. Traficul de influență și rezolvarea problemelor la mică înțelegere fac uneori adevărata lege, cel puțin deocamdată. Credem că organizarea unei arii protejate model se poate realiza doar prin efortul comun al tuturor factorilor implicați și fără compromisuri în defavoarea ariei protejate.
- Insuficiența fondurilor pentru angajarea unor agenți de teren cu activitate permanentă, în condițiile disipării resurselor și energiilor existente în direcția aparării unui singur obiectiv, cel al zonei izvoarelor petrifiante și Cheilor propriuzise, situație care sperăm să se rezolve în 2006, în interesul întregii arii protejate.

Clubul Montan Roman a adoptat o politică pas cu pas, am încercat să explicăm oamenilor (localnici sau turiști) interdicțiile ‘nepopulare’ dar legale, pentru preîntîmpinarea amenințărilor și pericolelor la care este supus patrimoniul natural al rezervației. Toate aceste interdicții au vizat infracțiuni devenite comune în perimetrul rezervației, mai ales după 1990:

- interzicerea tăierilor lemnoase (=infracțiuni silvice),
- interzicerea pasunatului în zonele împadurite sau cu vegetație chasmofitică (=infracțiuni de mediu la adresa habitatelor și biodiversității),
- interzicerea derocarilor și exploatarilor de piatră de calcar (=infracțiuni de mediu la adresa patrimoniului geologic),
- interzicerea distrugerilor în peșteri (=infracțiuni de mediu la adresa patrimoniului speologic),
- interzicerea depozitării gunoaielor și rumegusului (=infracțiuni privind regimul deșeurilor).

6.2. Principalele Amenințări și Pericole, în perioada 2005-2007:

-1) Proiectul firmei Mihoc de captare a unor izvoare calcaroase și de transport a apei prin conducte îngropate și de suprafață, în scopul comercializării apei. Este o amenințare gravă la adresa unui habitat natural prioritar în Europa (Izvoare petrifiante cu formare de tufuri / travertine, *7220 în Directiva Habitate UE), un habitat extrem de rar și de fragil, dependent exact de resursa ce se dorește a fi exploatată, adică de Apa. Șansa de salvare a

acestui habitat este Aplicarea legilor in vigoare, conformarea la practicile comunitare si valorificarea alternativelor existente, in interesul ariei protejate, al populatiei locale si abia apoi in interes economic.

-2) Teava metalica montata de-alungul Cheilor Sugaului, un precedent ce reprezinta un pericol potential datorita incurajarii proiectelor de refacere, extindere, reamenajare. In acelasi timp, ramine o agresiune constanta, o mutilare a unui peisaj unic dintr-un sit Monument al Naturii si mentinere a unui aspect industrial. Solutia : inlaturarea tevii, dupa rezolvarea prealabila a alimentarii cu apa a populatiei adiacente prin valorificarea multiplelor alternative existente.

-3) Infractiunile Silvice. Ramin cea mai mare amenintare, pe termen mediu, in zonele slab monitorizate. Solutia: patrulari frecvente, verificari si controale in echipe complexe (politie, APM, RNP, primarii), pedepsirea cu putere de exemplu a vinovatilor, verificarea provenientei materialului lemnos la gaterile locale, verificarea drumurilor comunale pe care este transportat lemnul sustras, montarea unor sisteme complexe de supraveghere video si pregatirea unei modalitati de reactie rapida in caz de urgenta, oferirea unor alternative legale pentru aprovizionarea cu material lemons, implicarea localnicilor in activitati de protectie si ecoturistice pentru constientizarea importantei conservarii naturii si peisajului in rezervatie privita ca obiectiv de atractie turistica pentru potentialii clienti ai infrastructurii locale de servicii (pensiuni, restaurante, cabane, campinguri, stine turistice).

-4) Pasunatul. Practic, pasunatul este interzis pe intreaga suprafata a ariei protejate, chiar si pe terenurile cu categoria de folosinta 'pasune'. In realitate, acestea sunt 'pasuni impadurite' si adapostesc o bogata si fragila biodiversitate, datorita prezentei substratului calcaros. Stina de la Est de Munticel apartine comunei Bicazu Ardelean, a carei Primarie a avut pina in prezent o atitudine cooperanta. Solutia: mentinerea colaborarii directe cu Primaria Bicazu Ardelean, in problemele de la punctele 3) si 4).

-5) Vinatoarea si Braconajul. Din pacate cele 2 activitati nu pot fi separate distinct, intotdeauna. Vinatoarea la orice specie in perimetrul rezervatiei afecteaza automat si celelalte specii, datorita impuscaturilor, intr-un spatiu relativ restrins. Vinatoarea caprelor negre constituie de fapt un act criminal, datorita efectivelor extrem de reduse, aflate la cea mai mica altitudine din Romania, efective supraevaluate intr-un mod cu totul exagerat. Realitatea este ca numarul caprelor negre din rezervatie, si asa foarte mic, este in continua scadere si ne indreptam spre disparitia lor completa. Solutie: Vinatoarea trebuie interzisa prin Regulamentul si Planul de Management al rezervatiei si prin reglementari la nivel central privind protectia ariilor protejate.

-6) Turismul necontrolat. Exceptind pestera Munticelu, in perimetrul rezervatiei nu au avut loc degradari ale patrimoniului natural provocate de circulatia turistica. Totusi, turismul si mai ales cel necontrolat, ramine o amenintare, cu precadere in sezonul cald, principalele pericole fiind: distrugerii si sustragerii de plante, speleoteme, esantioane de roci si fosile, abandonarea deseurilor, focul facut in spatii neamenajate si in pesteri, tulburarea linistii naturale, supraincercarea traseelor turistice peste limita de suport. In ansamblu, zona Sugau-Munticelu este inca putin cunoscuta si frecventata de turisti, cu mari sanse de conservare in continuare a unor areale pline de salbaticie si pitoresc, cu influenta antropica minima. Solutii pentru atenuarea impactului vizitatorilor: promovarea turismului controlat, a actiunilor organizate (tabere, scoli, cursuri, ecologizari, studii de

teren), monitorizarea circulatiei turistice, inchiderea cu cheie a pesterii Munticelu si vizitarea acesteia cu ghid insotitor, activitate sustinuta de informare si educatie ecologica.

7. INFRASTRUCTURA, DOTARI, BAZA TEHNICO-MATERIALA

7.1. Sediul administrativ de la cabana ECOLOG.

Investitie de mediu a Clubului Montan Roman, indispensabila unei activitati eficiente si moderne de administrare. Sediul dispune de 1 camera pentru administratorul permanent, 1 camera living, 5 camere-dormitor, 1 bucatarie cu dotari complete, 2 grupuri sanitare, centrala termica moderna si incalzire centrala, statie de epurare proprie supradimensionata de 5600 l (2 tancuri septice tricamerale) de concepie britanica (procurata printr-un program finantat de Ministerul Mediului si Energiei din Danemarca pentru implementarea in Romania a Directivei-Cadru UE privind Apa, respectiv pentru realizarea unui proiect pilot, un eco-model de utilizare a unei folosinte mici de apa intr-o zona izolata), telefon –linie digitala cu acces la Internet, , televizor cu instalatie de receptie prin satelit, sistem de monitorizare video, senzori fum-foc, senzori miscare, alimentare energie electrica 220V/380V, generator electric pe benzina, alimentator solar, captare izvor proprie (cu estetizare si incadrare peisagistica inca nefinalizata). Toate gunoaietele si resturile menajere sunt transportate integral in afara rezervatiei (nu se depoziteaza gunoaiete in rezervatie).

7.2. Baza tehnico-materiala: Echipament de radio-comunicatie complet (4 statii mobile+incarcatoare), 3 telefoane GSM, 1 aparat telefon prin satelit cu GPS incorporat, 2 binocluri, 2 camere video Hi8 si miniDV, 2 aparate foto digitale, fax, calculator, imprimanta, sistem player DVD, aparat proiectie si ecran (pentru prezentari, seminarii, training), echipament complet pentru realizare-intretinere-refacere trasee trekking si escalada (corzi alpinism, centuri de siguranta, casti de protectie, pitoane, carabiniere, ciocane, dibluri, ancore, bormasina performanta cu acumulatori si accesorii), echipament montan (incaltaminte, imbracaminte) pentru 4 membri ai serviciului de paza si protectie, lanterne, diverse materiale si scule pentru activitati de marcare si amenajare si pentru actiuni organizate (patrulari, tabere-scoala, cursuri, training, cercetare, schimb de experienta, actiuni comune cu ONG-uri, institutii, cluburi, scoli).

7.3. Mijloace de transport: 1 auto de teren 4x4 si 1 microbuz pentru deplasari Piatra Neamt-Bicaz Chei-drum forestier Sugau, autovehicule aflate in proprietatea Clubului Montan Roman. Membrii CMR mai utilizeaza pentru deplasari autoturisme proprii.

8. BUGET DE VENITURI SI CHELTUIELI - 2005

Venituri

1. Contracte, sponsorizari = 10.000
2. Activitati organizate = 2.000
3. Donatii = 15.000

4. Contributii directe = 43.000

TOTAL = 70.000 RON

Cheltuieli

1. Transport = 15.000

2. Energie electrica, utilitati = 6.000

3. Telefon, TV, radio, Internet = 6.000

4. Actiuni supraveghere, paza, igienizare, educatie, cercetare = 15.000

5. Materiale tiparite, consumabile, foto, promotionale = 18.000

6. Materiale si echipamente pt. paza, amenajare, trasee escalada = 10.000

TOTAL = 70.000 RON

Sediu Custode - Cabana 'Ecolog'

- Valoare aprox. incl. Dotari = 350.000 RON

9. PLAN DE ACTIUNE – 2006

- Realizarea unui Studiu de Impact al activitatilor antropice din perimetrul rezervatiei, respectiv: 1. lucrari hidrotehnice-captari si aductiuni de apa, 2. taieri lemnoase, 3. pasunat, 4. vinatoare si braconaj, 5. turism si 6. cabana 'Ecolog'. Recomandarile si observatiile acestui studiu vor fi incluse in planurile de management si vor fi implementate in activitatea de administrare efectiva.
- Definitivarea Planului de Management al ariei protejate.
- Continuarea activitatii de cercetare prin deplasari in teren cu echipe de specialisti pentru studiul habitatului 7220*, a faunei de nevertebrate, a avifaunei.
- Securizarea si Monitorizarea Pesterii Munticelu.
- Realizarea Panoului informativ la intrarea in rezervatie, linga DN12-c, panou ce va cuprinde harta rezervatiei, info+foto habitate naturale si biodiversitate, restrictii, telefoane si adrese utile.
- Organizarea unei intilniri de lucru si semnarea unui protocol cu Primaria Bicaz Chei si Primaria Bicazu Ardelean. Identificarea unor proiecte ce pot fi promovate si finantate cu sprijinul Clubului Montan Roman (ecoturism, infiintarea unei retele de ferme agroturistice in cele 2 comune, pensiuni, produse locale, pagina internet, muzeu alpin, dezvoltare locala etc.).
- Prezentarea Rezervatiei si activitatilor administratiei in mediul scolar din comuna Bicaz Chei.
- Cel putin 3 actiuni de ecologizare-igienizare cu participarea copiilor si tinerilor inclusiv din comuna Bicaz Chei.
- Incheierea unui protocol de colaborare cu Administratia PN Cheile Bicazului-Hasmas.
- Marcarea finala a perimetrului ariei protejate.
- Marcarea discreta a unui traseu turistic in circuit DN12-c – cabana Ecolog – Pestera Tunel – Pestera Munticelu.
- Marcarea unui traseu turistic DN12-c – cabana Ecolog – Pestera Tosorog (com. Bicazu Ardelean).

- Organizarea Taberei Scolare de Educatie Montana, in colaborare cu Agentia Nationala de Tineret, cu cazare in Piatra Neamt si deplasari in Munticelu, Cheile Bicazului, Ceahlau (8 zile).
- Organizarea Zilei Mediului la cabana Ecolog.
- Organizarea Taberei Internationale de Alpinism pentru Tineret – editia 3 (6 zile).
- Organizarea unui Seminar de pregatire pentru Rangeri, in colaborare cu Asociatia Rangerilor din Romania (5 zile).
- Organizarea unui curs de pregatire pentru Alpinisti Utilitari (4 zile)
- Organizarea unui curs de pregatire montana si a unor activitati de interes comun (ecologizari, seminar montanologie-ecologie-alpinism, schimb de experienta, escalade) in colaborare cu Clubul Alpin Roman.
- Organizarea unei sesiuni de comunicari cu tema Ariilor Protejate din judet, la P.Neamt.
- Implementarea unui program de autofinantare prin activitati de asistenta turistica, comercializare produse alimentare si nealimentare, comercializare materiale promotionale cu sigla rezervatiei, contracte sponsorizare si reclama publicitara, contracte de colaborare si prestari servicii. Se va studia si oportunitatea introducerii unei taxe de vizitare a rezervatiei, probabil incepind cu anul 2007.
- Inregistrarea vizitatorilor Pesterii Munticelu la cabana Ecolog si Introducerea – probabil- a unei taxe de vizitare, dupa securizarea intrarii in peștera.
- Dotarea custozilor (administratori, agenti de teren, serviciu paza) cu echipament adecvat sezonului, modern, unitar, cu insemnele ariei protejate.
- Eficientizarea activitatii de Monitorizare permanenta a circulatiei turistice.
- Respectarea celor mai bune practici la cabana Ecolog (administrare, igiena, surse de energie si apa, epurare, regimul deseurilor, estetica generala).

